

Naujienlaiškis Transparensense

Nr. 2, 2014 rugsėjis, 1 psl.

Elgesio Kodeksas padidins Europos energetinių paslaugų rinkos skaidrumą

Sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo (angl. Energy Performance Contracting, EPC) leidžia energijos vartotojui taupyti energiją be papildomų investicijų, nes investicijos gražinamos iš lėšų, gautų už sutaupyta energiją. Šiuo metu Europoje egzistuoja didelis energijos taupymo potencialas, bet jis nėra pakankamai panaudojamas. Europinis Elgesio Kodeksas sukurtas vykdant projektą Transparensense leis padidinti energetinių paslaugų rinkos esamo energijos taupymo potencialo panaudojimą.

Europinis Elgesio Kodeksas skirtas „Sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo“ įgyvendinimui oficialiai buvo patvirtintas 2014 m. rugpjūčio 28 d. Briuselyje. Kodeksas buvo paruoštas, vykdant tarptautinį projektą „Transparensense“ dalinai finansuojamą iš ES Pažangi Energetika Europai Programos, aktyviai dalyvaujant energetinių paslaugų Teikėjams, Klientams ir Europos Energetinių paslaugų bendrovių Asociacijoms.

Elgesio Kodeksas nustato veiklos principus energetinių paslaugų Teikėjams. Tuo pačiu metu Elgesio Kodeksas yra paslaugų Teikėjo atliekamos veiklos kokybės indikatorius paslaugų Gavėjui. Jis parodo, ko paslaugų Gavėjas gali tikėtis ir reikalauti iš paslaugų Teikėjo, taip pat kokių veiklos principų turi laikytis ir pats paslaugų Gavėjas, siekiant, kad projektas būtų sėkmingai įgyvendintas ir kad abi sutartį pasirašiusios pusės neturėtų pretenzijų viena kitai. Elgesio Kodekso laikymasis yra laisvanoriškas tarp sutartį pasirašančių pusių. Juridiškai jis nėra privalomas. Atlikta energetinių paslaugų bendrovių ir finansinių organizacijų apklausa parodė, kad sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo naudojimą stabdo per mažas pasitikėjimas energetinių paslaugų Teikėjais, taip pat nepakankama kompetencija iš paslaugų Gavėjų pusės.

Sėkmingam projektų įgyvendinimui svarbu, kad energetinių paslaugų Teikėjai suprastų būtinybę įgyvendinti projektus maksimaliai skaidriai, glaudžiai bendradarbiaujant su paslaugų Gavėjais. Elgesio Kodeksas gali būti naudojamas ir valstybinėse organizacijose, kadangi jos sudaro didelę energetinių paslaugų Gavėjų dalį.

Elgesio Kodeksas parodo paslaugų Gavėjams, ko jie gali reikalauti iš paslaugų teikėjų, ypačingai tai liečia energijos taupymo garantiją, kurią suteikia projektą įgyvendinanti energetinių paslaugų bendrovė.

Europinis kodeksas buvo apsvaistytas su 20-ties šalių atstovais bei Europos Energetinių paslaugų bendrovių

Asociacija ir Europos Pažangios Energetikos paslaugų teikimo Konfederacija.

Europos Elgesio Kodeksą galite rasti projekto „Transparensense“ tinklalapyje www.transparensense.eu.

Kontaktinis asmuo: Jana Szomolányiová, projekto „Transparensense“ koordinatorių.

El. paštas: jana.szomolanyiova@svn.cz.

Kas yra „Sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo“ (angl. EPC)?

Tai naudos Gavėjo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės Teikėjo sutartis, tikrinama ir stebima visą susitarimo laikotarpį, kai už investicijas (darbą, prekių ar paslaugų tiekimą) į tą priemonę mokama atsižvelgiant į **šuderintą energijos vartojimo efektyvumo didinimo lygį ar kitą sutartą energinio naudingumo kriterijų, pvz., sutaupytas lėšas.** (*Oficialus ES Direktyvos 2012/27/ES vertimas*)

Tipiniai tokių sutarčių vykdymo elementai yra:

- **Pilnas įgyvendinimas** – Energetinių paslaugų bendrovė (angl. ESCO) atlieka paslaugas nuo projekto parengimo iki jo galutinio įgyvendinimo bei nuolatinio energijos sutaupymo stebėjimo per visą sutarties laikotarpį.
- **Efektivos priemonės** – energetinių paslaugų bendrovė parenka efektyviausias energijos taupymo priemones.
- **Energijos taupymo garantija** – energetinių paslaugų bendrovė savo finansiniais ištekliais garantuoja sutartyje apibrėžtą energijos taupymą. Jei įgyvendinus projektą numatytas energijos sutaupymas yra nepasiekiamas, finansinius nuostolius apmoka energetinių paslaugų bendrovė.

Naujienlaiškis Transparensense

Nr. 2, 2014 rugsėjis, 2 psl.

Sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo taikymas, įgyvendinant pilotinius projektus Europoje

Europinis Elgesio Kodeksas skirtas „Sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo“ įgyvendinimui bus išbandytas įgyvendinant kelis pilotinius projektus Europoje.

Sporto rūmų „Hanzehal“ Olandijoje renovacija

Olandijos energetinių paslaugų bendrovė „Van Dorp Installaties“ su Zutphen miesto savivaldybe pasirašė sutartį dėl energijos vartojimo efektyvumo renovuojant sporto rūmus „Hanzehal“. Šie sporto rūmai yra vieni iš didžiausių šalyje. Sporto rūmų renovacija yra glaudaus ir skaidraus bendradarbiavimo tarp pastato šeimininkų ir energetinių paslaugų bendrovės „Van Dorp Installaties“ rezultatas. Energetinių paslaugų bendrovė įdiegs energiją taupančias priemones 10-ties metų laikotarpiui. Įdiegtos priemonės leis sutaupyti 50% šiuo metu naudojamų dujų ir 40% sumažins elektros suvartojimą. Daugiau apie šį projektą galima matyti vaizdo klipe (olandų kalba):

<http://youtu.be/-FaR7mlwgBc>

prefektūros pastatas Kozani mieste ir Ptolemais miesto ligininė. Bus įdiegtos naujos energiją taupančios priemonės bei apmokytas personalas kaip naudoti šias technologijas.

Belgijos energetinių paslaugų rinka pasiruošusi veiklai

Paskutinių kelių mėnesių bėgyje, keli Belgijos miestai ir regionai inicijavo energijos vartojimo efektyvumą didinančių projektų rengimą ir jų įgyvendinimą. Liège rajonas paskelbė viešą konkursą pastato „Charlemagne“ renovavimui. Antverpeno miestas pritarė sutarčiai dėl energijos vartojimo efektyvumo renovuojant „Felixpakhuis“ pastatą. Flemish Brabant rajono 7-nios savivaldybės pritarė naujos programos, skirtos sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo įgyvendinimui renovuojant pastatus, paruošimui ir jos propagavimui. Walloon Brabant provincija baigia ruošti programą, skirtą daugiau kaip 150 pastatų renovavimui. Programos pradžia numatoma 2015 metų pradžioje. Šią vasarą Ghent miestas paskelbė viešą konkursą 12-kai pastatų. Renovacija bus atliekama pagal sutartį dėl energijos vartojimo efektyvumo.

Antverpeno Pasaulio deimantų centras, bendradarbiaudamas su energetinių paslaugų bendrove Factor4, ruošiasi pradėti energijos vartojimo efektyvumą didinančius projektus, skirtus jų valdomiems pastatams. Taigi, Belgijos energetinių paslaugų rinka pasiruošusi plėtrai.

Gatvių apšvietimas Ispanijoje

Ispanijos mieste Mora bus modernizuota gatvių apšvietimo sistema. Planuojama, kad įdiegtos priemonės leis sumažinti metinį elektros energijos suvartojimą iki 70%. Šį projektą įgyvendins energetinių paslaugų bendrovė CLECE. Bus pakeista esamų 3200 šviestuvų į naujus LED šviestuvus. Naujų šviestuvų skaičius sieks 75% nuo dabar esamų. Įgyvendinant šį projektą bus išbandytas Europinis Elgesio Kodeksas.

Energijos taupymas pastatuose, Graikijoje

Vakarų Makedonijoje, Graikijoje, dviejuose visuomeniniuose pastatuose bus įdiegtos energiją taupančios priemonės:

Naujienlaiškis Transparensense

Nr. 2, 2014 rugsėjis, 3 psl.

Sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo taikymas - prioritetinga Airijos efektyvios energetikos strategijos kryptis

Sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo taikymas padės įgyvendinti ambicingus strateginius Airijos tikslus įgyvendinant šalies energetikos strategiją.

Energijos vartojimo efektyvumo didinimas yra pagrindinė Airijos energetikos darnios plėtros strategijos dalis, kuri padės sumažinti Airijos priklausomybę nuo iškastinio kuro. Airijos vyriausybė 2014 05 12 paskelbė Energetikos Strategiją, supažindindama šalies visuomenę su numatoma energetikos politika. Joje pateikta energetikos politika 2007-2020 metų laikotarpiu. Įgyvendinant minėtą politiką numatyta 33% sumažinti energijos vartojimą visuomeniniame sektoriuje iki 2020 m.

Sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo taikymas bus geras instrumentas, kuris padės įgyvendinti užsibrėžtus ambicingus planus bei įgyvendinant ES Energijos Efektyvumo Direktyvą. Tikslu padėti plėsti energetinių paslaugų rinką buvo įkurta Nacionalinė Energetinių Paslaugų Struktūra. Ši struktūra rinkis informaciją apie šiuo metu įgyvendinamus energijos vartojimo efektyvumą didinančius projektus, paruoš geriausios praktikos pavyzdžius, skirtus visuomenei, energetinių paslaugų Teikėjams ir kt. Ši organizacija paruoš rekomendacijas, kurios padės atrinkti projektus, kurių įgyvendinimui galės būti taikomos sutartys dėl energijos vartojimo efektyvumo. Šiuo metu yra paruoštas sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo pavyzdys (šablonas). Bus paruošti žinytai, skirti minėtų sutarčių taikymui pastatų bei miestų apšvietimo sistemų modernizavimui, vandens tiekimo bei vartojimo sistemų modernizavimui. Šie darbai jau vyksta ir informaciją apie tai galima rasti adresu

http://www.seai.ie/Your_Business/National_Energy_Services_Framework/.

Ši organizacija teikia pagalbą vykdydama suinteresuotoms organizacijoms mokymus, padeda įvertinti paruoštus projektus prieš juos įgyvendinant. Tam yra kviečiami ekspertai (juristai, techniniai ekspertai), kurie pateikia savo pastabas bei pasiūlymus paruoštiems projektams, kurių įgyvendinimas bus vykdomas naudojant sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo modelį. Šiuo metu šalyje yra apie 20 organizacijų, kurios inicijuoja energijos vartojimo efektyvumą didinančius projektus. Patirtis įgauta įgyvendinant minėtus projektus bus panaudojama rengiant naujus projektus.

Labai svarbus barjeras stabdantis energetinių paslaugų rinkos plėtrą Airijoje yra finansai. Ankstesnė esamų barjerų apžvalga parodė, kad Airijoje esančios projektų finansavimo schemos yra sunkiai panaudojamos energijos vartojimo efektyvumą didinančių projektų įgyvendinimui. Airijos vyriausybė, vykdydama savo įsipareigojimus, įkūrė specialų fondą, skirtą energijos vartojimo efektyvumą didinančių projektų finansavimui. Airijos ryšių, energetikos ir gamtos išteklių ministerija kartu su Glen Dimplex kompanija investavo į šį fondą 70 mln. eurų. Šis fondas paskatins energetinių paslaugų rinkos plėtrą Airijoje. Tikimasi, kad per 3 metus šis fondas padidės iki 300 mln. eurų, kas ženkliai pagerins projektų, skirtų energijos vartojimo efektyvumo didinimui, sukūrimą ir jų sėkmingą įgyvendinimą.

Ray Ring, Aramark Verslo vystymo menedžeris ir Energetinių paslaugų bendrovės (ang. ESCO) narys

Naujienlaiškis TransparensE

Nr. 2, 2014 rugsėjis, 4 psl.

Sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo taikymo tendencijos, apibendrintos projekto „TransparensE“ duomenų bazėse

Atlikta 21-os Europos valstybės energetinių paslaugų rinkos apžvalga, kurią galima rasti projekto tinklapyje.

Pradėjus projekto „TransparensE“ vykdymą, buvo nustatyti pagrindiniai energetinių paslaugų Teikėjai visose projektą vykdančiose šalyse. Šios energetinių paslaugų bendrovės galėtų savo veiklą vykdyti naudojamos „Sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo“ modelį. Taip pat buvo įvertinta energetinių paslaugų rinka kiekvienoje šalyje. Šių įvertinimų duomenys yra pateikti projekto „TransparensE“ tinklapyje. Taip pat projekto tinklapyje yra pateikta visa eilė informacijos, skirtos sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo taikymo (metodikos, mokomoji, informacinė ir kt. informacija). Visa ši informacija leidžia susipažinti su sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo taikymo pagrindais, jų taikymo galimybėmis Europos šalyse.

Šią informaciją galima rasti adresu: <http://www.transparensE.eu/database/models/>

Kontaktinis asmuo: Olivier Garnier, UK Energy Efficiency Verification Specialists (EEVS), olivier@Eevs.co.uk.

Renginiai

Tarptautinė konferencija, skirta „Sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo“ taikymui vyks 2014 11 27 Prahoje:

www.svn.cz/en/news-and-media/seminars-and-conferences.

20 Europos šalių, dalyvaujančių projekte, iki 2015 m. vidurio organizuos apie 80 mokymo kursų. Informaciją apie mokymus galima rasti adresu:

www.transparensE.eu/eu/trainings.

Naujienos

Europos Energetinių Paslaugų Bendrovių Apdovanojimai, 2014

Prestižiniai apdovanojimai yra skiriami už pastangas ir pasiekimus vykdamas plėtrą Europoje. Apdovanojimai yra skiriami pagal ES Pažangi Energetika Europai Programos vykdomą projektą „Europos Energetinių Paslaugų Inicatyva 2020“ (EES/2020), kurį koordinuoja Berlyno Energetikos Agentūra. Apdovanojimai yra teikiami nuo 2005 m. 2014 metų laimėtojai gaus prizus aukšto lygio renginyje, Briuselyje.

Europos Ataskaita apie energetinių paslaugų rinką Europos šalyse
Europos Komisijos Jungtinių tyrimų Centras reguliariai rengia ataskaitas apie energetinių paslaugų rinkas Europos ir kaimyninėse šalyse. 2013 m. ataskaitą galima rasti adresu:

<http://iet.jrc.ec.europa.eu/energyefficiency/publication/european-esco-market-report-2013>.

Projekto koordinatorius

SEVEn, The Energy Efficiency Center

Americka 17
120 00 Prague, Czech Republic

Jana Szomolanyiova

jana.szomolanyiova@svn.cz

Naujienlaiškio redaktorius

IVL Swedish Environmental Research Institute

P.O. Box 21060
SE-100 31 Stockholm, Sweden

Camilla Mörn

camilla.morn@ivl.se

Projekto partneriai

